

פרסונל

"רדיולוגיה פולשנית בילדים מאפשרת לתקן מומים מולדים ולהציל חיים"

ד"ר עינב כהן מנהלת את שירות הרדיולוגיה הפולשנית בבית החולים "שניידר" לילדים. שיטה שפותחה בשניידר מאפשרת לטפל כיום באמצעות צנתור במחלות מולדות שדרשו בעבר ניתוחים מסכני חיים

התראות במייל

עידו אפרתי

04 באוגוסט 2024 • 12:13

ד"ר עינב כהן, בת 48, מנהלת שירות רדיולוגיה פולשנית בבית החולים "שניידר" לילדים בפתח תקווה.

איך הגעת לתפקיד?

"עליתי לישראל ב-1996 מארצות הברית עם תואר ראשון בביוכימיה מאוניברסיטת קורנל. התחלתי את לימודי הרפואה באוניברסיטת תל אביב במסלול לסטודנטים אמריקאים. לאחר הסטאז' בבית חולים השרון, התמחיתי חמש שנים ברדיולוגיה אבחנתית בקפלן. חזרתי להשרון כמומחית צעירה, ומנהל המכון, פרופ' אלי עטר, שלח אותי לתת-התמחות ברדיולוגיה פולשנית בארצות הברית.

"התוכניות שלי השתנו כשבעלי, אז מג"ד בגולני, נפצע קשה במבצע 'עופרת יצוקה' (אל"מ אורן כהן, בין מדליקי המשואה ביום העצמאות 2009 - ע"א). דחיתי את ההתמחות, אך ב-2011 יצאתי לבית החולים מונטיפיורי בברונקס. כששבתי לארץ ב-2012, נפתח שירות רדיולוגיה פולשנית ב'שניידר' והצטרפתי אליו. ב-2018 קיבלתי את ניהול השירות".

ד"ר עינב כהן. "הייתי אמורה לצאת להתמחות ברדיו פולשנית בארצות הברית, אלא שאז בעלי, שהיה מג"ד גדוד 13 בגולני, נפצע קשה במבצע עופרת יצוקה" צילום: הדס פרוש

מהי רדיולוגיה פולשנית?

"זהו תת-תחום ברדיולוגיה הכולל הליכים זעיר-פולשניים המתבצעים בהנחיית אמצעי הדמיה כמו סיטי, אולטרסאונד או שיקוף. אחת הפעולות הנפוצות היא השתלה או הסרה של צנתרים מרכזיים קבועים, המכונים גם 'פורט'. אלה מספקים גישה ורידית מרכזית לילדים הזקוקים לה לטווח ארוך, כמו מטופלי דיאליזה או ילדים עם בעיות עיכול וספיגה.

"כשליש מהפעולות שלנו עוסקות בצנתרים אלה, כולל מקרים מורכבים מכל הארץ. אנחנו מתמחים בהשמת ורידים גם באזורים פחות שגרתיים כמו המפשעות או דרך הבטן אל ורידי הכבד. בנוסף, אנו מבצעים ביופסיות מאיברים שונים כמו ביופסיית כבד, ריאה, עצם, בהנחיית אולטרסאונד או סיטי".

"ככל שמשתמשים בוורידים, הם נהרסים ונחסמים, וישנם מצבים רפואיים שבהם ילדים זקוקים לצנתרים לטווח ארוך, לדוגמה ילדים שמטופלים בדיאליזה זקוקים גישה ורידית קבועה"
ד"ר עינב כהן

צילום: הדס פרוש

אילו פעולות נוספות אתם מבצעים בילדים תחת אמצעי ההדמיה?

"אנחנו עורכים צנתורים מורכבים, לעתים בשיתוף עם היחידה לצנתורי לב. למשל, צנתורים בווריד הכבד שאר לא התפתחו באופן תקין על רקע מום מולד בשם Congenital portosystemic venous shunts. בעבר היו נדרשים במקרים הללו להשתלת כבד, אבל בזכות שיטה שפותחה בשניידר על ידי ד"ר אלחנן ברוקהיימר (מנהל יחידת הצנתורים בשניידר) ניתן לטפל במחלה באמצעות צנתור של ורידי הכבד. רדיולוגיה פולשנית בילדים מאפשרת לתקן מומים מולדים, לחסוך ניתוחים ולהציל חיים.

"אנחנו גם מבצעים צנתורים אבחנתיים לפני השתלות כבד וטיפול בסיבוכים לאחר השתלות כבד וכליה. תחומים נוספים כוללים טיפול במחלות הקשורות למעי, לריאות ולמוח, בשיתוף צוות רב-מקצועי".

האם פיתחת מיומנות ייחודית בתחום מסוים?

"התמחיתי בצנתורים של מערכת הלימפה, תחום כמעט לא מוכר בארץ. מדובר בילדים עם בעיות מולדות ואחרות בצינורות מערכת הלימפה. בעבר, מומחה מארצות הברית היה מגיע לבצע צנתורים אלה. התחלתי להתמחות בתחום לפני כחמש שנים, וכבר טיפלתי ביותר ממאה מקרים. זה צנתור מורכב מאוד".

מה הופך את הצנתור של צינורות מערכת הלימפה למורכב כל כך?

"המורכבות נובעת ממיקום צינור הלימפה - בין אבי העורקים לווריד הנבוב התחתון. עלינו לחדור דרך הבטן, לעבור את כל עומק הגוף, דרך הקיבה והמעיים ולהכניס מחט לתוך הצינור. דרכה אנו מעבירים מיקרו-צנתור בעובי 1.5 מילימטר לביצוע הצנתור, בין אם לפתיחת סתימה או לחסימת דליפה. ההליך מתבצע תחת שיקוף (רנטגן) המשמש בצנתורים שגרתיים.

רדיולוגיה פולשנית בבית החולים שניידר. בעבר היו מקרים שדרשו להשתלת כבד אבל בזכות שיטה שפותחה בשניידר ניתן לטפל במחלה באמצעות צנתור של ורידי הכבד. צילום: הדס פרוש

"המיומנות הזו כל כך לא מוכרת בישראל, שבדצמבר האחרון, שאחרי שאחד החיילים שנפגע בעזה ואושפז בסורוקה, נדרש לצנתור כזה, בבית החולים פנו למומחה בחו"ל והוא הפנה אותם אלינו. אותו חייל נפגע מרסיסים ומצבו היה קשה מאוד עם דליפה לימפתית אל הריאות. נסענו לבצע את ההליך בסורוקה וחייו ניצלו".

"אחרי שאחד החיילים שנפגע בעזה ואושפז בסורוקה, הם פנו למומחה בחו"ל והוא הפנה אותם אלינו. אותו חייל נפגע מרסיסים ומצבו היה קשה

מאוד עם דליפה לימפתית אל הריאות. נסענו לבצע את צנתור לימפתי בסורוקה וחיינו ניצלו" ד"ר עינב כהן

עד כמה נפוץ השימוש ברדיולוגיה פולשנית בילדים?

"השימוש גובר בהתמדה. כשפתחנו את השירות ביצענו כ-150 פעולות בשנה, וכיום אנחנו עומדים על כ-1,200 פעולות בשנה. הגידול נובע מהתקדמות בתחום ההדמיה, שיפור ברמת הדיוק, וצבירת ניסיון ומיומנות.

"העדפת צנתור על פני ניתוח, כשהדבר אפשרי, מפחיתה סיבוכים, מקצרת אשפוז ומאפשרת חזרה מהירה יותר לשגרה. אני צופה שהשימוש ברדיולוגיה פולשנית יילך ויגדל, כולל בטיפול בפגיעות טראומה כתוצאה מחבלות, שבעבר היו מטופלות מיד בניתוח".

במה שונה הטיפול בילדים לעומת מבוגרים, מעשית ורגשית?

"כשהגעתי ב-2012 היה לי קשה בהתחלה, מבחינה רגשית. אני אמה לארבעה ילדים וכשטיפלתי בילדים בגיל שלהם זה מיד העלה לי אסוציאציות. קשה גם לראות את ההורים מתמודדים עם המצבים האלה אצל הילדים. עם הזמן, למדתי שגם אם יש מקרים קשים, אני צריכה לזכור שאני עושה את הכי טוב שאני יכולה עבור המטופלים.

"בשונה ממבוגרים, ההליכים בילדים מתבצעים בהרדמה כללית. משך הפעולות נע בין 20 דקות לארבע שעות במקרים מורכבים. הסביבה הטיפולית כולה מותאמת לילדים. חשוב להבין שילד אינו מבוגר קטן - רדיולוגיה פולשנית בילדים דורשת מיומנות וידע ייחודיים באנטומיה ובשימוש בציווד מותאם".

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר האיכותי בישראל
© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ